

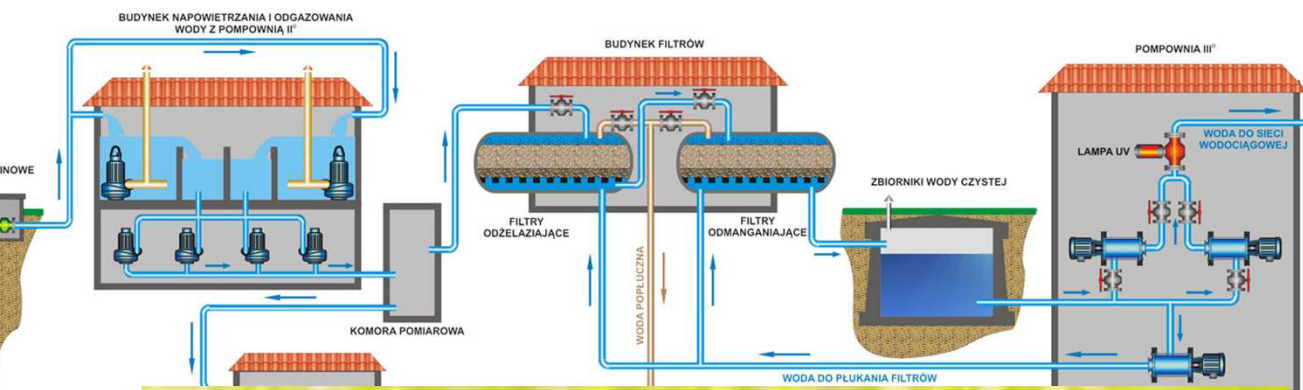
Pakt dla Wody – 5 kluczowych aspektów zarządzania wodą

Dr Sebastian Szklarek

Woda jest zasobem strategicznym - bez którego człowiek nie może przetrwać, dlatego celem strategicznym powinna być dbałość o odpowiednią ilość i jakość zasobów wody.

SCHEMAT TECHNOLOGICZNY STACJI UZDATNIANIA WODY W PRZEKOPCE

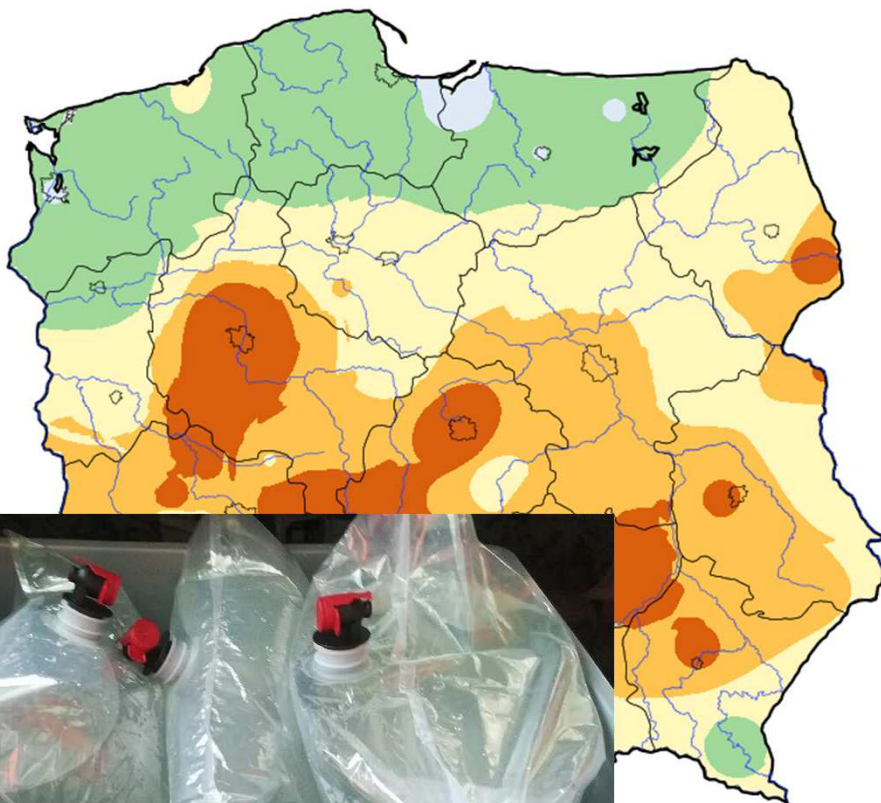

- Woda jest zasobem strategicznym

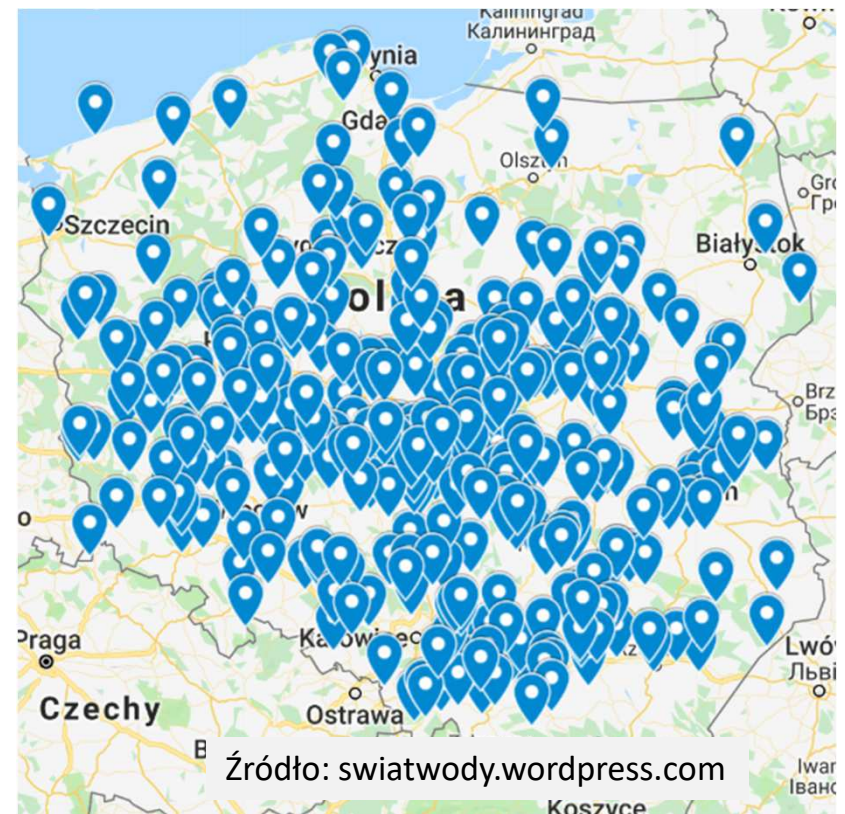
SPI

Czerwiec 2019

Źródło: posucha.imgw.pl

Ograniczenia w korzystaniu z wody wodociągowej 2019 – apele i zakazy 379 gmin

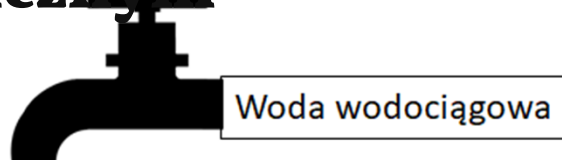

Źródło: swiatwody.wordpress.com

Woda jest zasobem strategicznym

Woda szara – recykling wody

- 3 L – Picie i Gotowanie
- 4 L – Inne
- 8 L – Mycie podłóg, samochodu itp.
- 9 L – Mycie naczyń
- 9 L – Higien ciała (mycie rąk, zębów itp.)
- 11 L – Podlewanie ogrodu
- 17 L – Pranie
- 44 L – Kąpiel
- 46 L – Spłukiwanie toalety

Woda opadowa

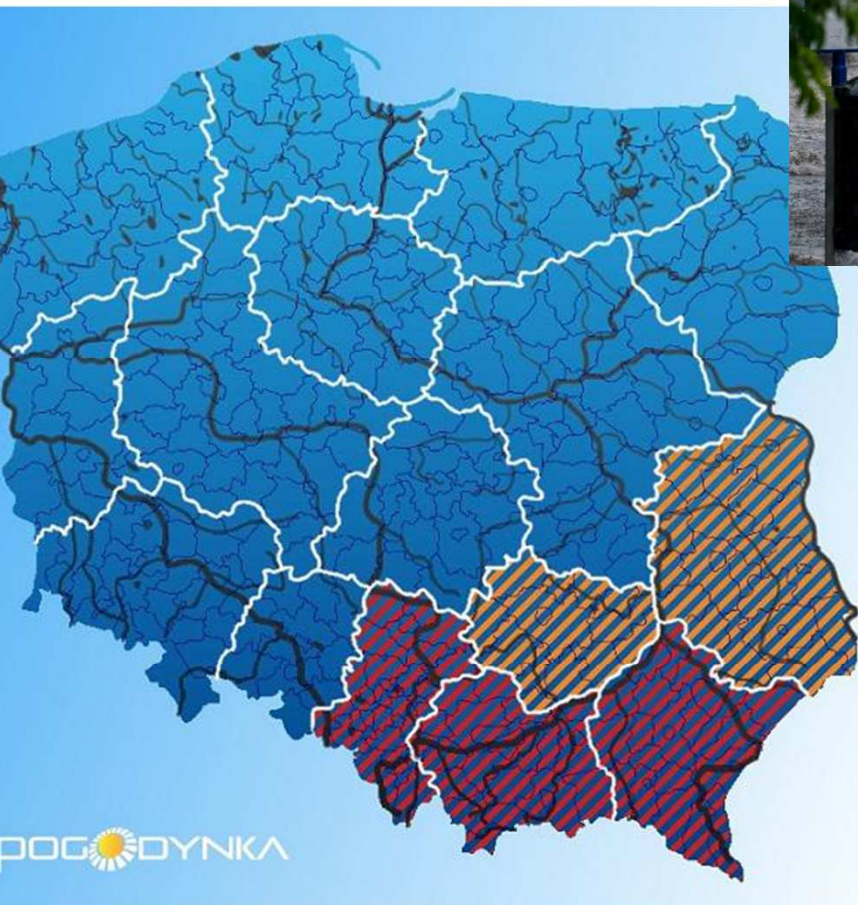
57 L do zastąpienia wodą szarą

86 L do zastąpienia wodą deszczową

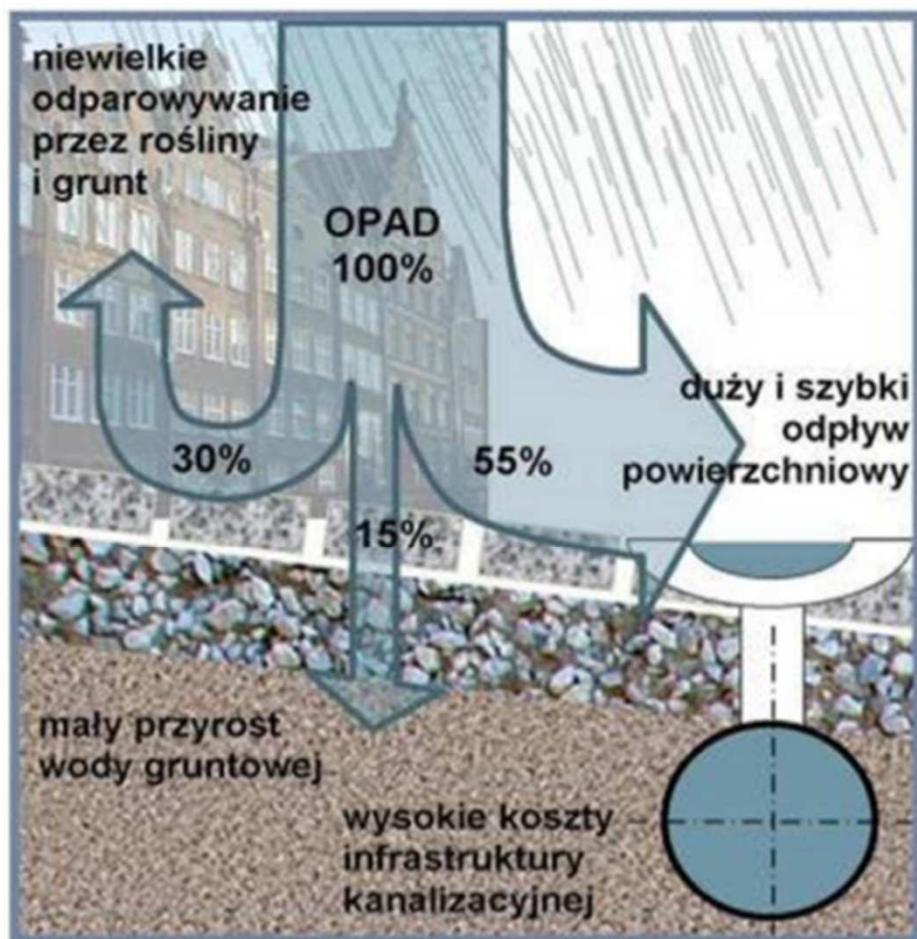
151 L dziennie na osobę

Woda jest zasobem strategicznym

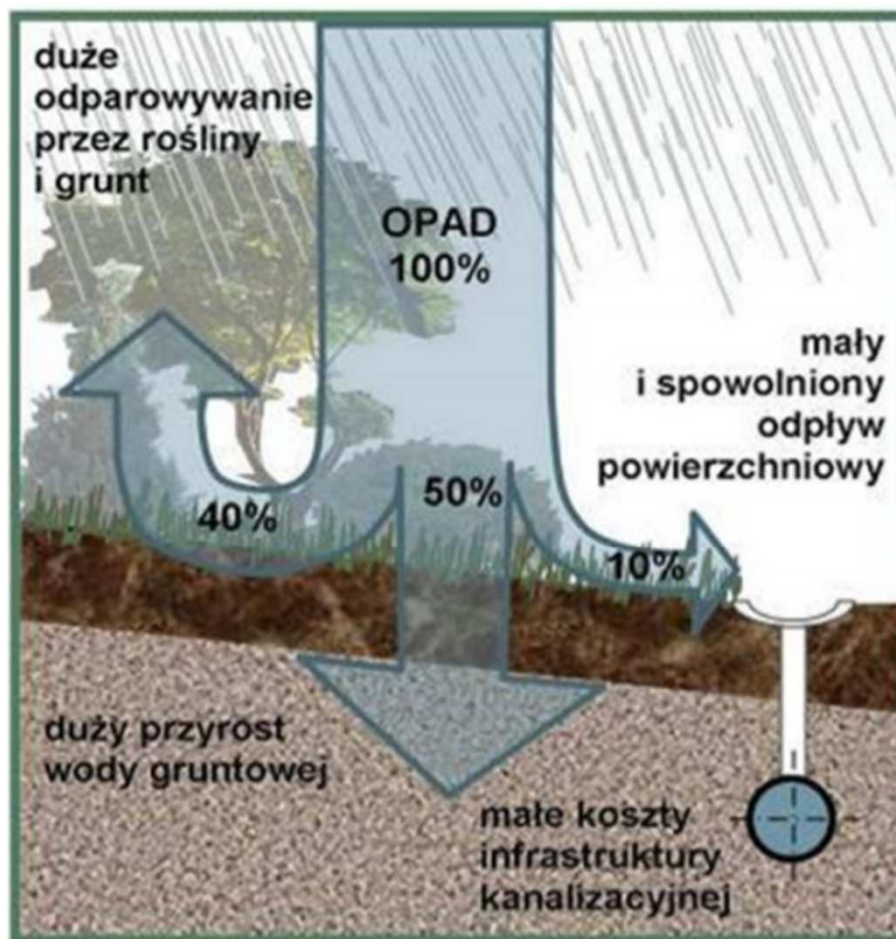

Woda jest zasobem strategicznym

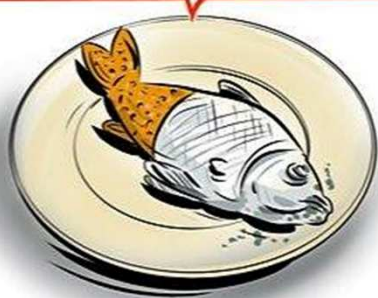
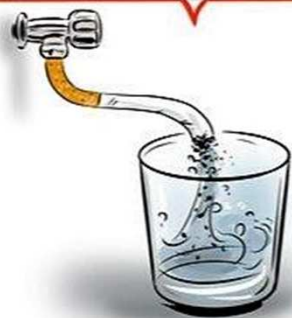
POWIERZCHNIA USZCZELNIONA

(by. A. Januchta-Szostak)

POWIERZCHNIA NIEUSZCZELNIONA

Woda jest zasobem strategicznym

ŚWIA
WOD

40 000 000 000 / rok

Jeśli tylko **30%** trafi do:

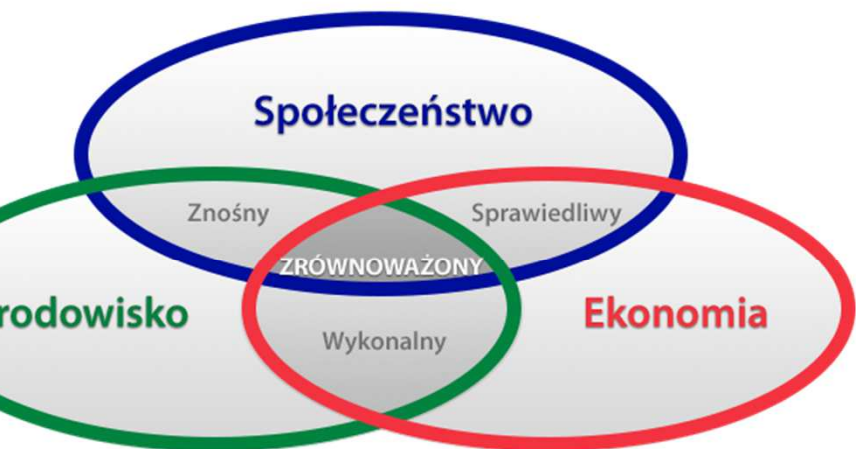

#razemdlaziemi

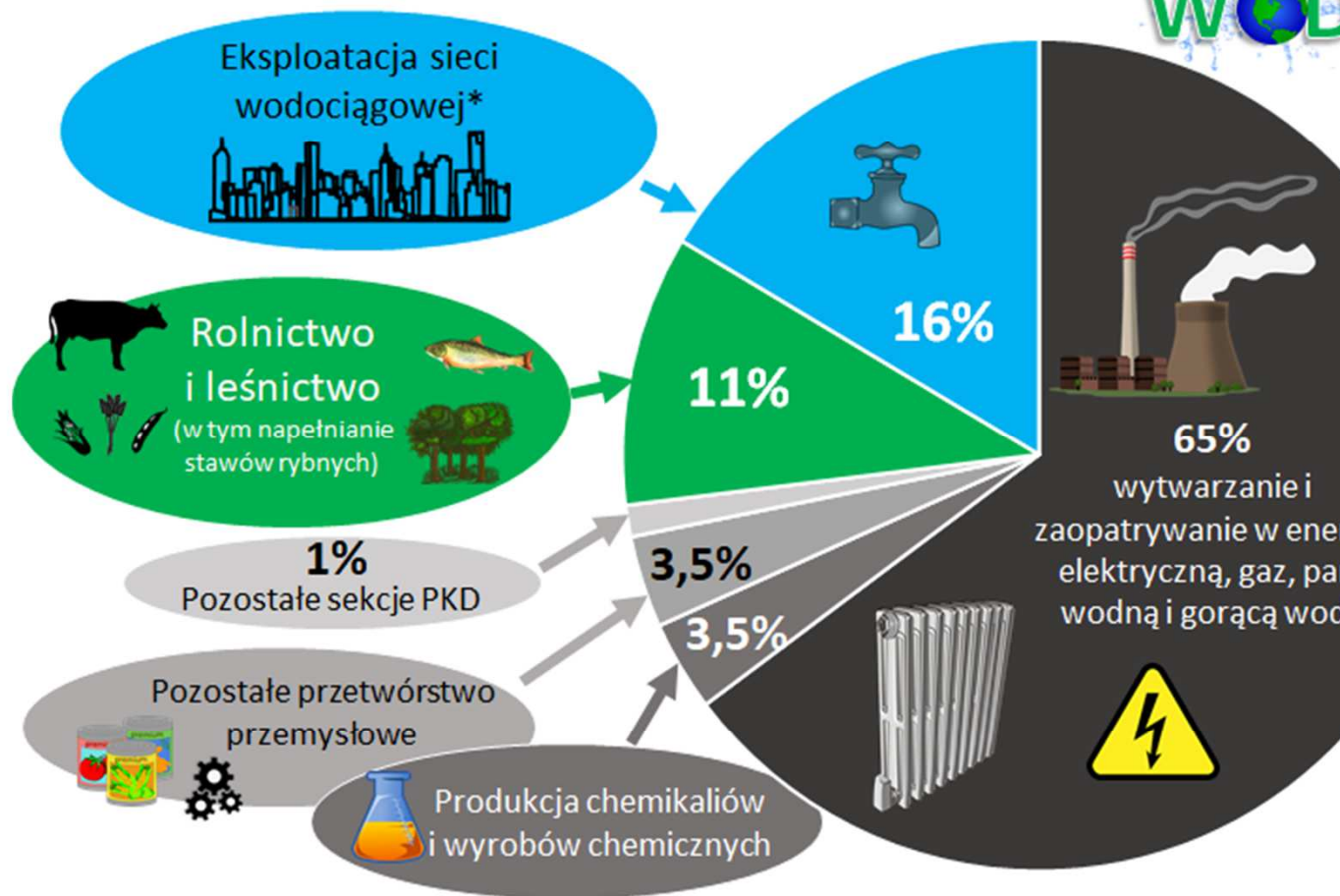

FIRMA KARLIK

Woda to dobro wspólne – zgodnie z ideą zrównoważonego zwoju woda dla środowiska, społeczeństwa i gospodarki.

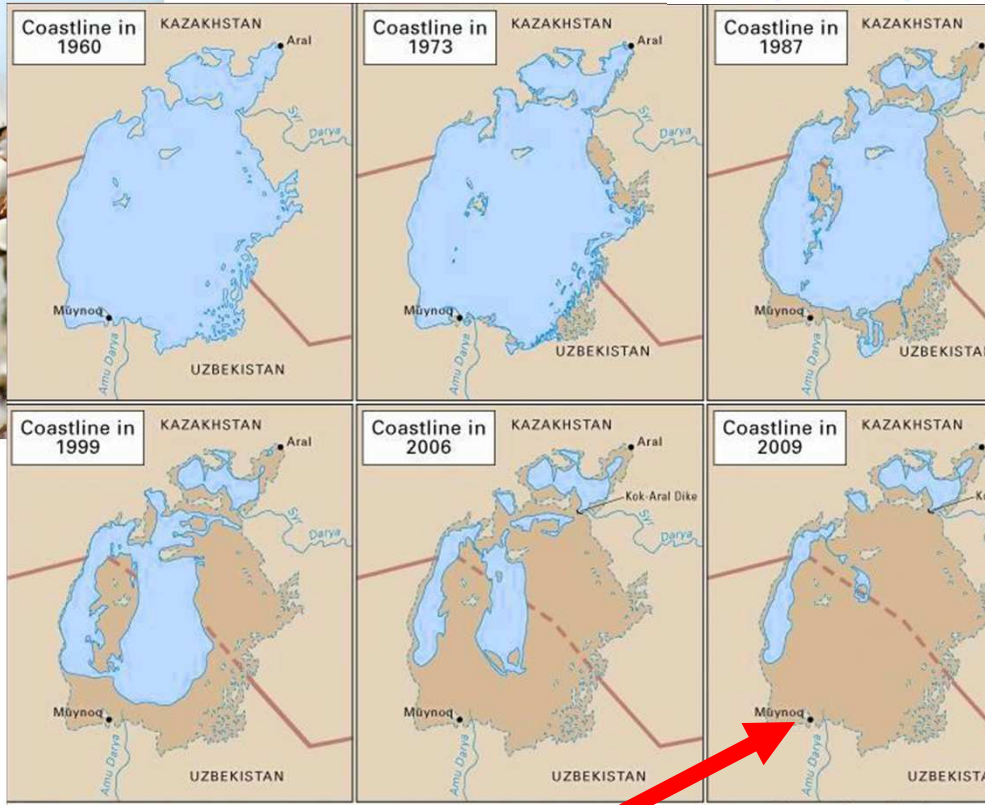
Zużycie wody w Polsce w 2017 r.

* Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci wodociągowej – wliczają się tu także zakłady pracy wykorzystujące wodę z wodociągów do produkcji

Woda to dobro wspólne

Powierzchnia Jeziora Aralskiego [1960-2014]

1960 1962 1964 1966 1968 1970 1972 1974 1976 1978 1980

— Duży Aral — Mały Aral

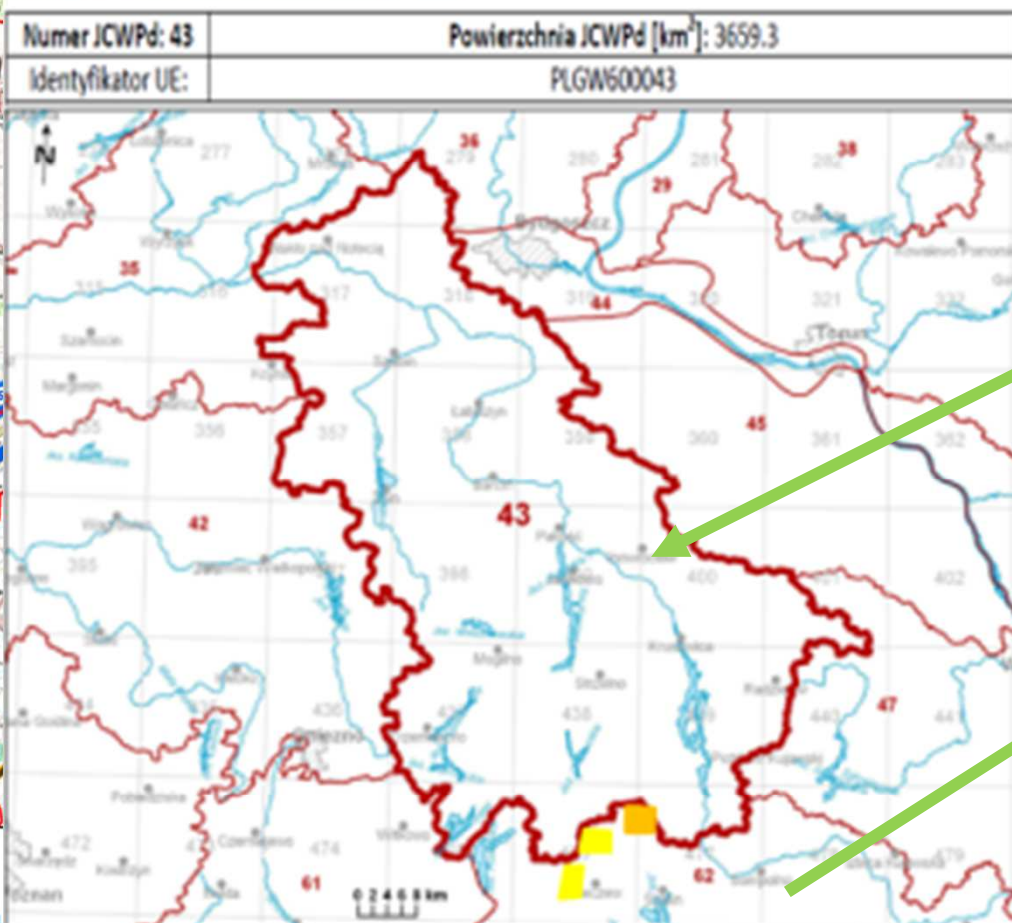
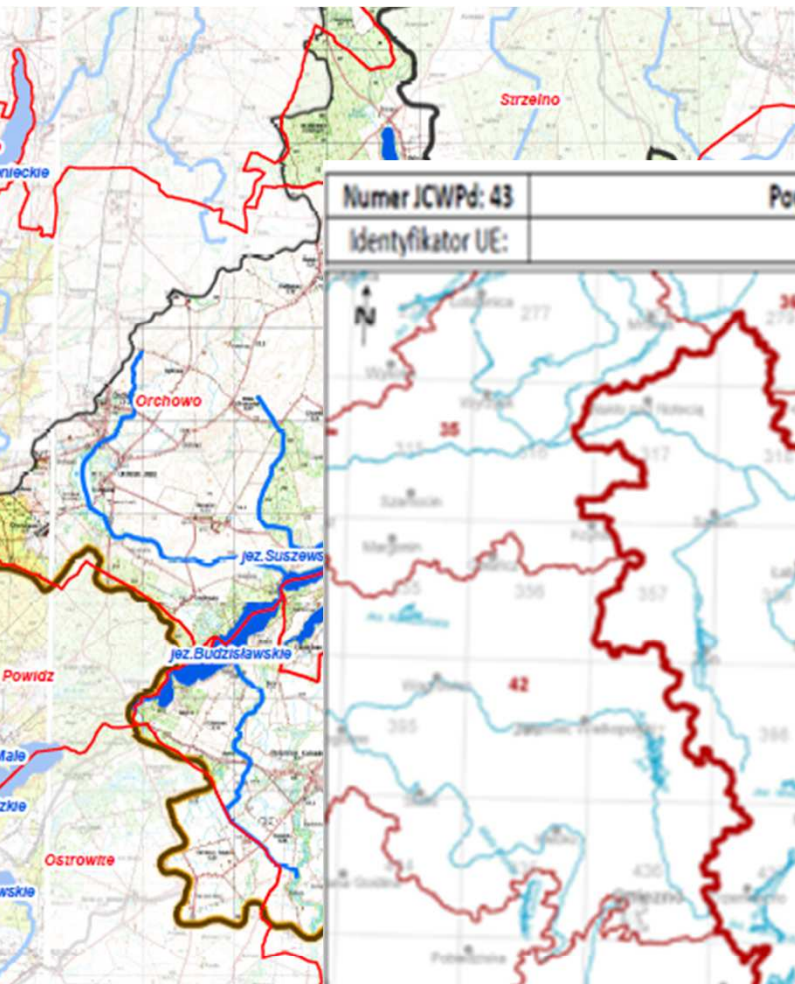

Woda to dobro wspólne

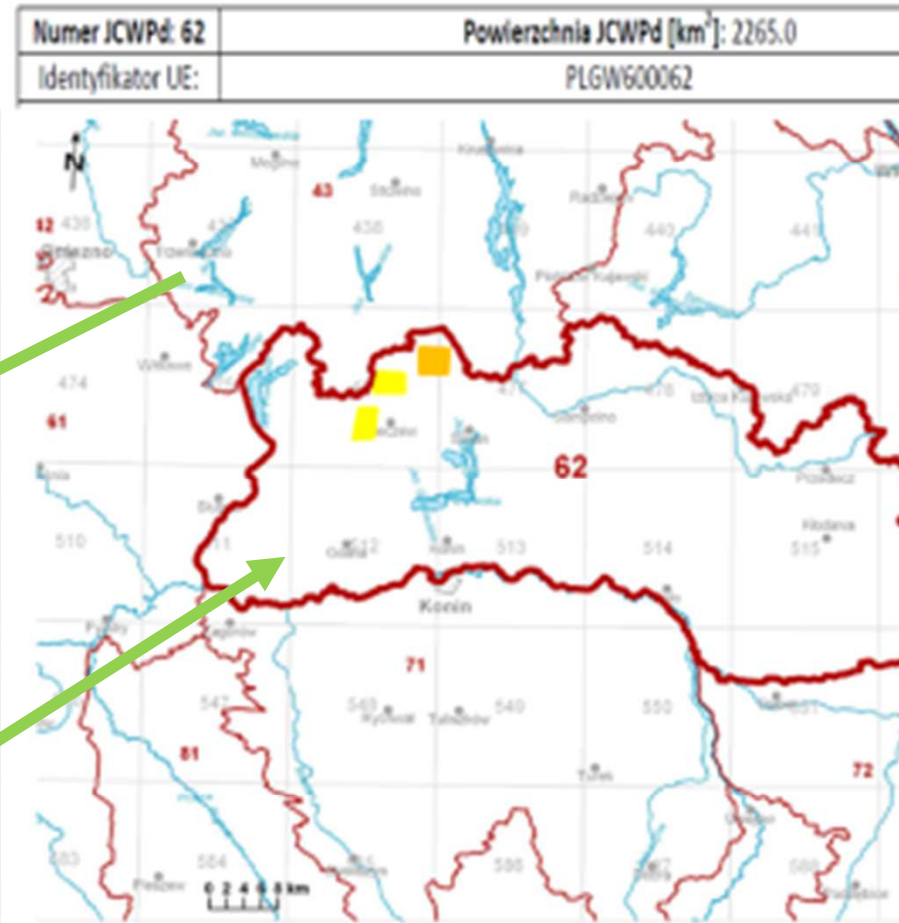

Woda nie zna granic

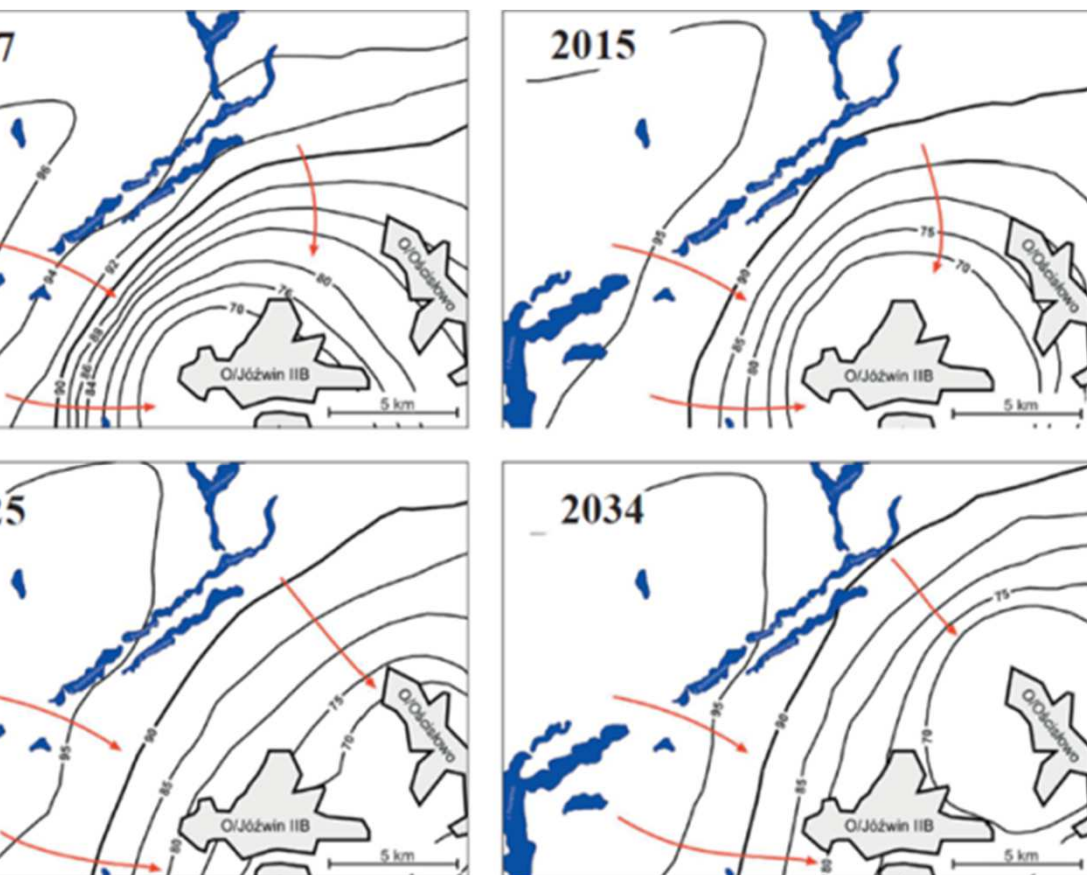
 Lokalizacja kopalni
KLECZEW

 Lokalizacja
przyszłej kopalni
OŚCISŁOWO

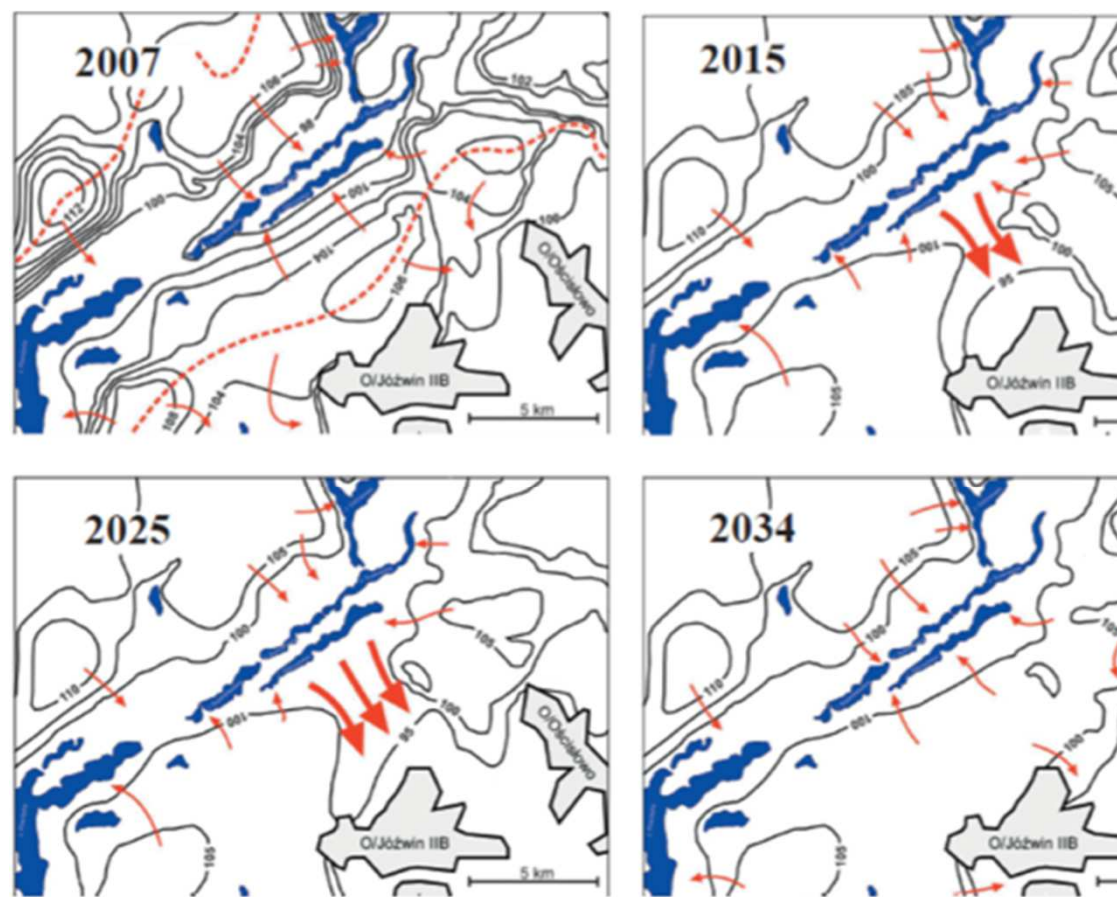
a
nica gminy
nica zlewni jednolitej części wód
i - jednolite części wód powierzchniowych
- jednolite części wód powierzchniowych
y podziemne - jednolita część wód podziemnych
miki wodne

Woda nie zna granic

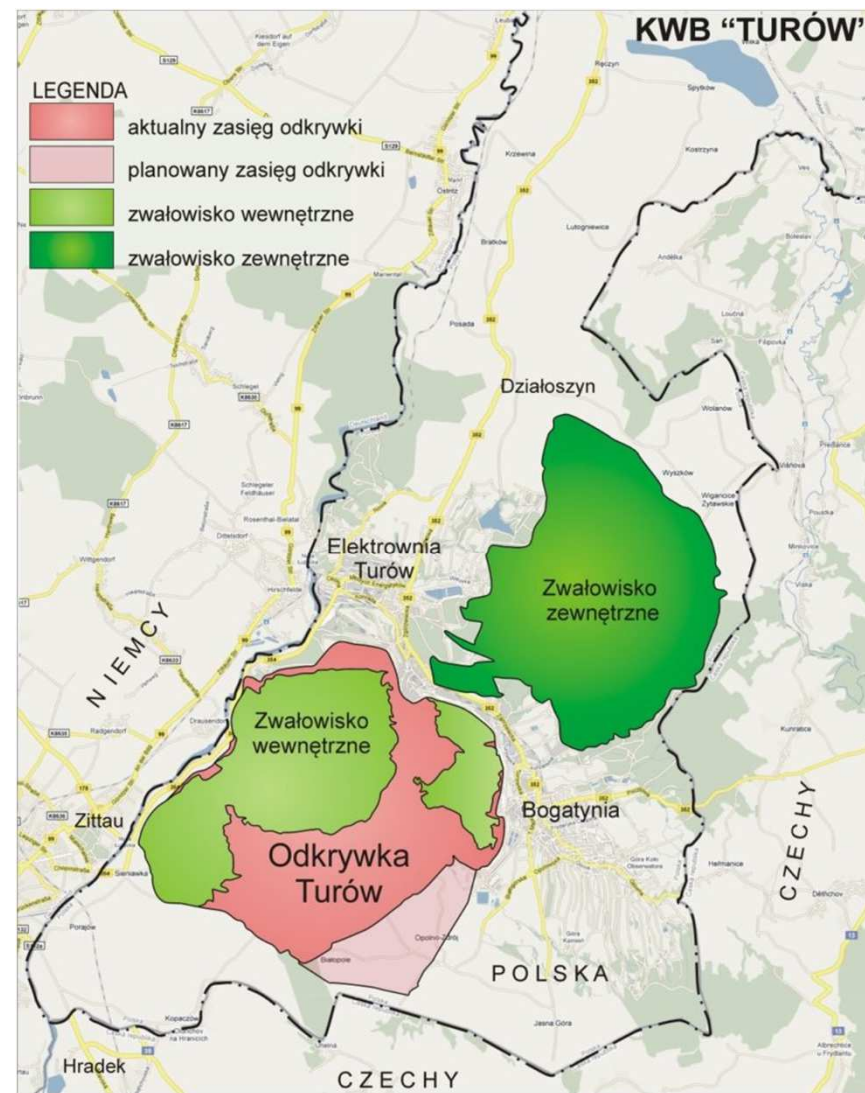
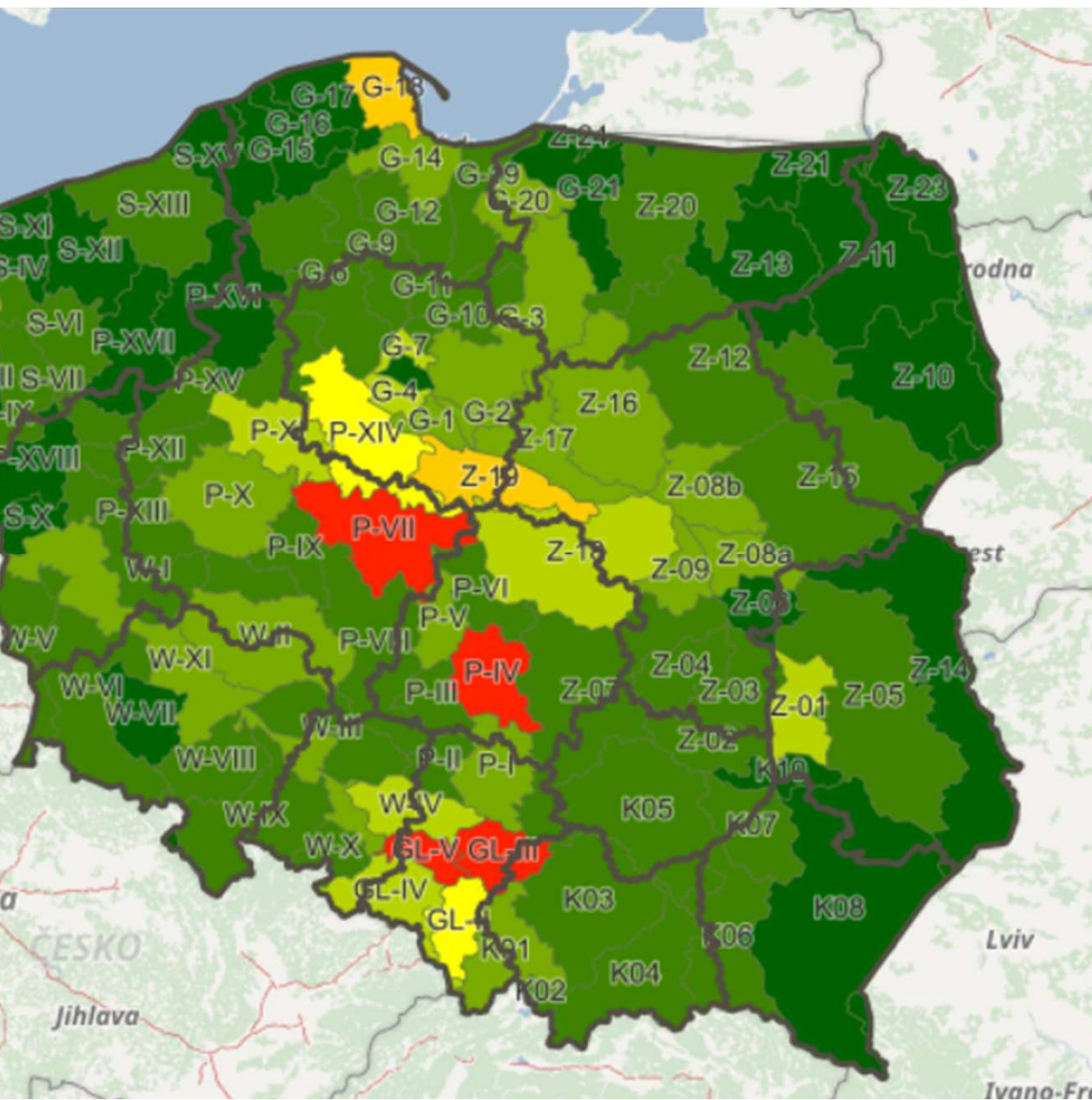
depresji w rejonie odkrywek Józwin IIB i Ościsławo i prognoza jego rozwoju w sąsiedztwie jezior Powidzkiego Parku Krajobrazowego

byłek J. 2018. [Aktualne problemy odwadniania złóż brunatnego w Wielkopolsce](#). Górnictwo

Rys. 7. Likwidacja wododziału wód podziemnych w pierwszym poziomie wodonośnym w sąsiedztwie jezior Powidzkiego Parku Krajobrazowego - rozwój lejów depresji w rejonie odkrywek Józwin IIB i Ościsławo

Woda nie zna granic

Woda nie zna granic

NIK o ochronie rzeki Bug przed zanieczyszczeniami

21 KWIETNIA 2016 13:00

W latach 2007-2014 nie nastąpiła znacząca poprawa czystości transgranicznej Bugu, pomimo pomiarów niektórych wskaźników zanieczyszczeń na dopływach zlewni Bugu. Stan wód samej rzeki Bug został oceniony przez Inspekcję Ochrony Środowiska jako zły. Przyczyną tego, były głównie zanieczyszczenia wód Bugu poza granicami Polski, tj. na terenie Ukrainy, gdzie odprowadzano do tej rzeki nieoczyszczone ścieki komunalne i przemysłowe. Na zagrożenia z tym związane NIK zwracała już uwagę w 2006 r., stawiając wiele wniosków pokontrolnych.

Działania skontrolowanych organów i instytucji, odpowiedzialnych za ochronę wód zlewni Bugu, okazały się nieskuteczne, rozproszone i nieskoordynowane. Współpraca Ministra Środowiska międzynarodowa w tym zakresie (w szczególności z Ukrainą) pozostawała nieefektywna, rutynowa i bierna.

Wojewoda Lubelski nadal nie inicjował żadnych działań międzynarodowych na rzecz poprawy stanu czystości Bugu.

NIK pozytywnie oceniła udzielenie Białorusi przez NFOŚiGW pomocy finansowej na modernizację oczyszczalni ścieków w Brześciu.

Woda czasu nie liczy –

noważone zarządzanie zasobami
to nie tylko współczesne potrzeby
częństwa, ale także potrzeby
szłych pokoleń, dlatego należy
ętać, że efekty wszelkich działań
wających na zasoby wody będą
uwane przede wszystkim w
słości.

ŚWIAT
WODY

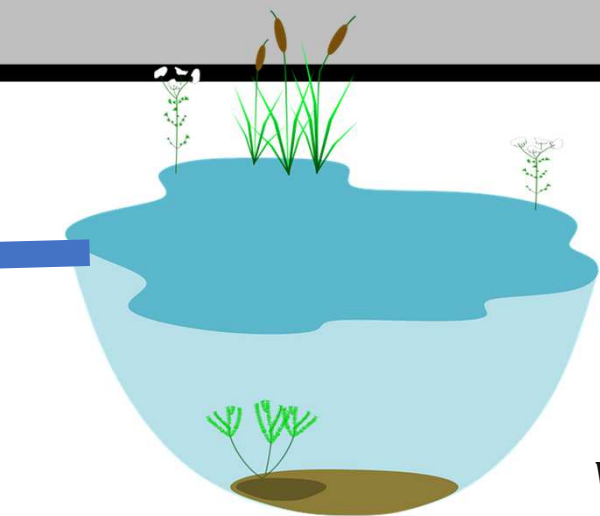
Europejskie Regionalne
Centrum Ekohydrologii
pod auspicjami UNESCO

POLSKA AKADEMIA NAUK

Na

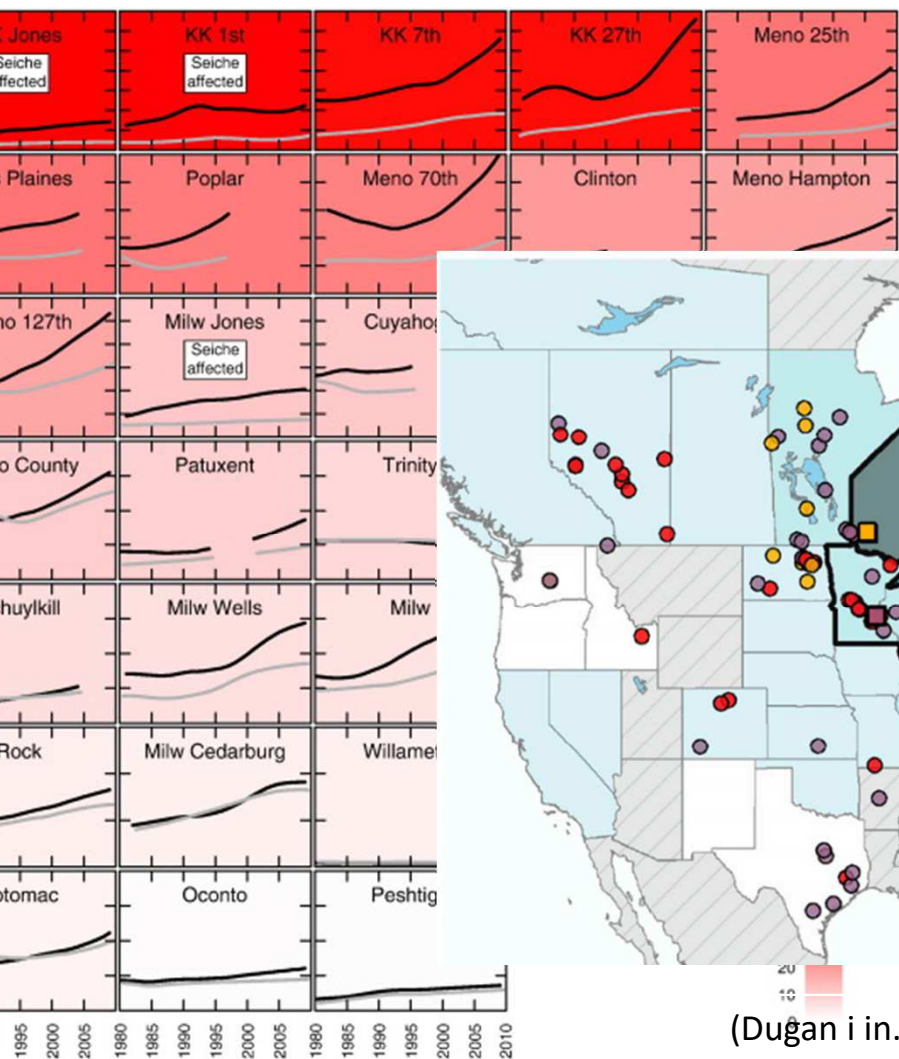

- Jak sól drogowa wpływa na organizmy żyjące w zbiornikach wodnych?
- Jak długo utrzymują się w nich podwyższone stężenia jony chloru?

W ramach realizacji projektu badawczego nr 2018/28/C/NZ8/00235 pt. „Wpływ zimowego zanieczyszczenia solą drogową na sukcesy wycierania zooplanktonu z jaj przetrwalnikowych.” finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki w ramach konkursu SONATINA2

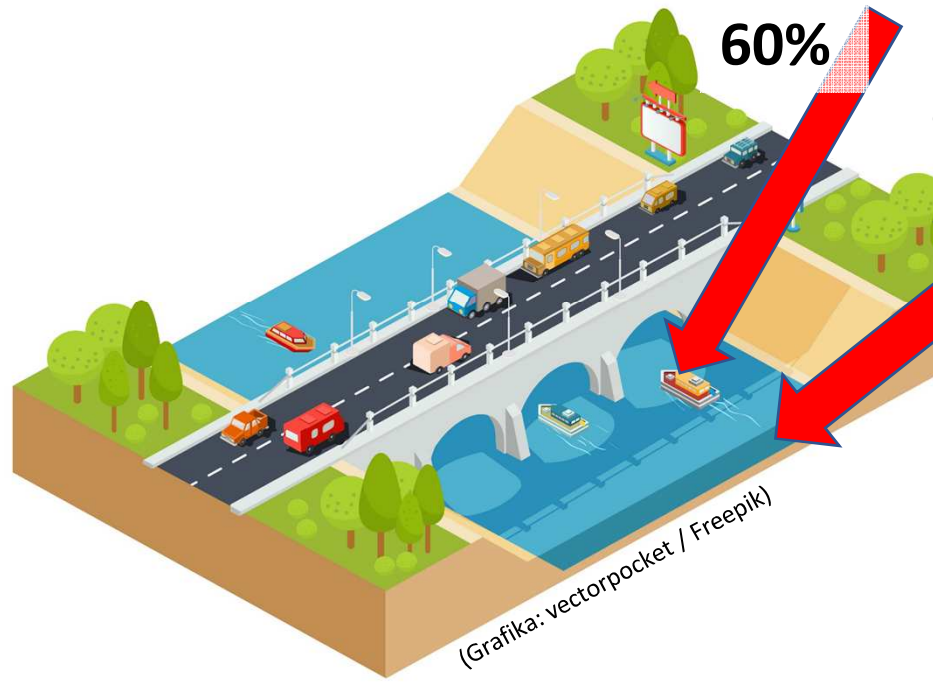
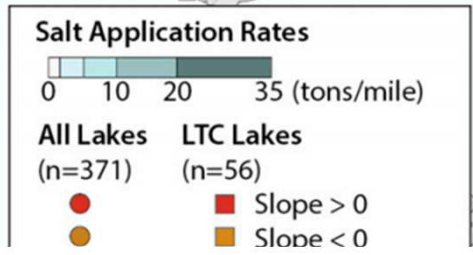
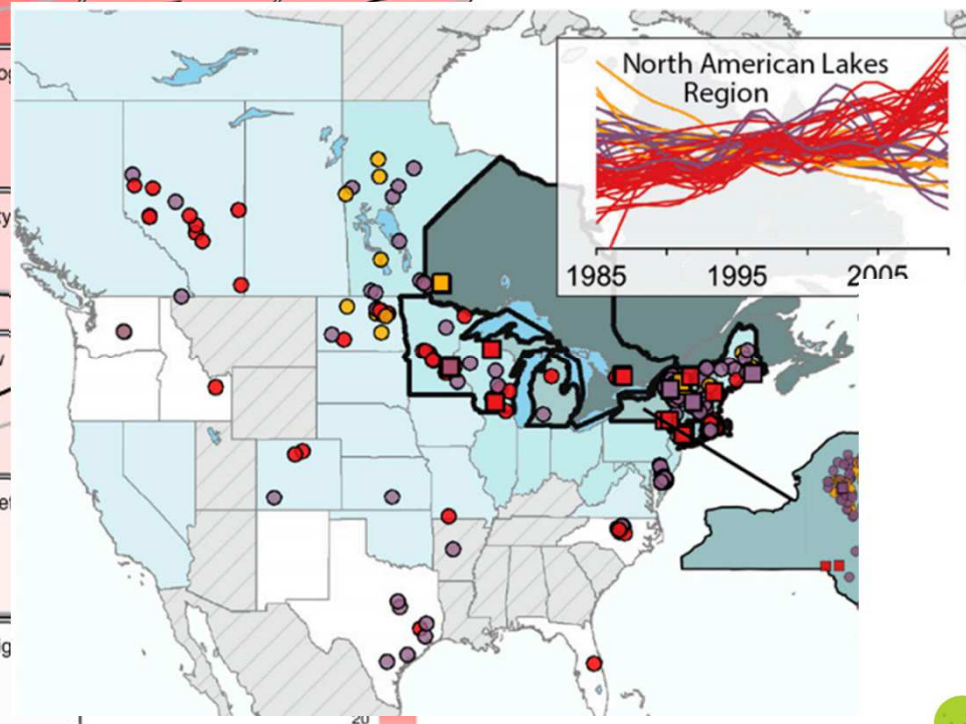
Woda czasu nie liczy

(Dugan i in., 2017)

(si i in., 2015)

W ramach realizacji projektu badawczego nr 2018/28/C/NZ8/00235 pt. „Wpływ zimowego osadzenia solą drogową na sukces wylęgu zooplanktonu z jaj przetrwalnikowych.” finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki w ramach konkursu SONATINA2

Woda czasu nie liczy

dzisiaj zmagamy się z efektem nawożenia stosowanego
wcześniej w latach 70-tych, 80-tych"

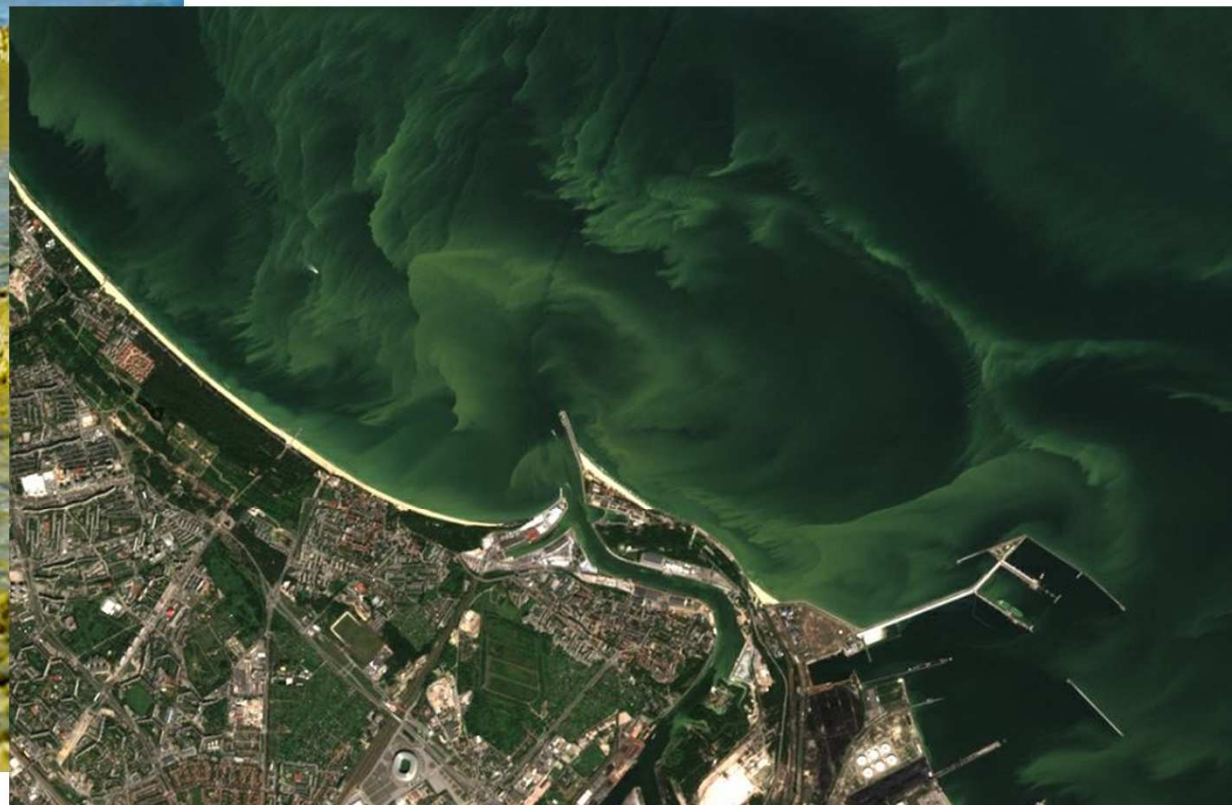
dr Przemysław Wachniew z AGH, projekt Soils2Sea

Europejskie Regionalne
Centrum Ekohydrologii
pod auspicjami UNESCO

JECH STROZYK/REPORTER

Woda nie zna przepisów prawnych – w czasach
dynamicznego rozwoju nowych technologii i wiedzy, przepisy prawne nie
ążają za rzeczywistością.

Ustaw Prawo Wodne

Nowelizacja w 2017 r.

Ścieki opadowo-roztopowe

Wody opadowo-roztopowe

100 mg/l zawiesiny ogólnej oraz 15 mg/l
węglowodorów ropopochodnych

100 mg/l zawiesiny ogólnej oraz 15 mg/l
węglowodorów ropopochodnych

Rozporządzenie wprowadzanie
ścieków do wód

Rozporządzenie jakość wód
powierzchniowych

Wody **komunalne** – maksymalnie 5 parametrów:
zawiesina, BZT₅, ChZT_{cr}, Azot i Fosfor ogólny

Wskaźniki biologiczne (5) – jako podstawa oceny

Wody **przemysłowe** – parametry określone w
rozporządzeniu wodnoprawnym np. dla browaru:
węglowodory ropopochodne, zawiesina, BZT₅,
azotynowy i amonowy, ChZT_{cr}, pH, Fosfor
ogólny, cynk

**Wskaźniki geomorfologiczne (5) i wskaźniki
fizykochemiczne (23 + subst priotytyt) – jako
elementy wspierające**

Status aktu prawnego:

nieobowiązujący - uchylona podstawa prawna

Data uchylecia:

2019-07-02

pkt dla Wody – 5 kluczowych aspektów zarządzania wodą

WODA DLA WODY na przykładzie soli drogowej

Woda jest zasobem strategicznym – a każdej zimy zanieczyszczamy wody silnie toksycznymi jonami chloru

Woda to dobro wspólne - zanieczyszczenie solą degradowuje ekosystem wodny i stworzoną przez człowieka infrastrukturę

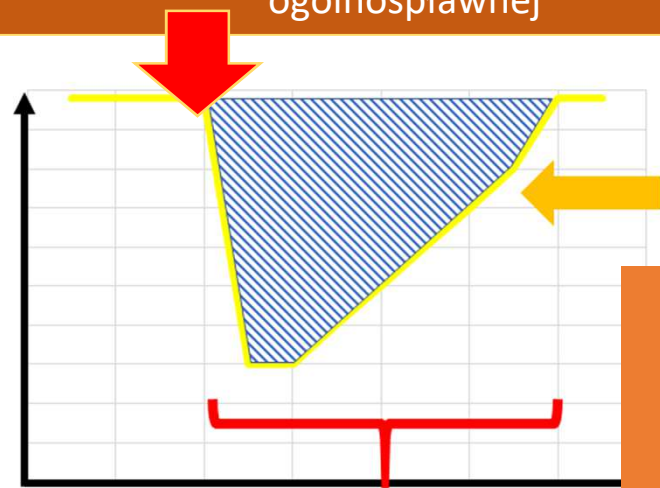
Woda nie zna granic – zimowe zanieczyszczenie poprzez wody gruntowe jest też zanieczyszczeniem całorocznym

Woda czasu nie liczy – skutki zimowego zanieczyszczenia odczuwane są latem

Woda nie zna przepisów prawnych – normy jakości wód powierzchniowych dla chlorków obniżono dopiero

rozporządzeniem w 2016 r, ale w normach dot. wprowadzania ścieków do wód nadal ich nie ma.

Wpływ soli drogowej wraz ze ściekami w kanalizacji ogólnospławnej

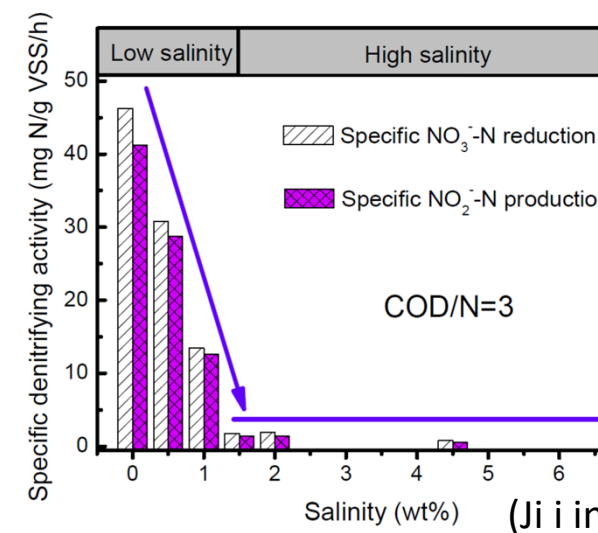
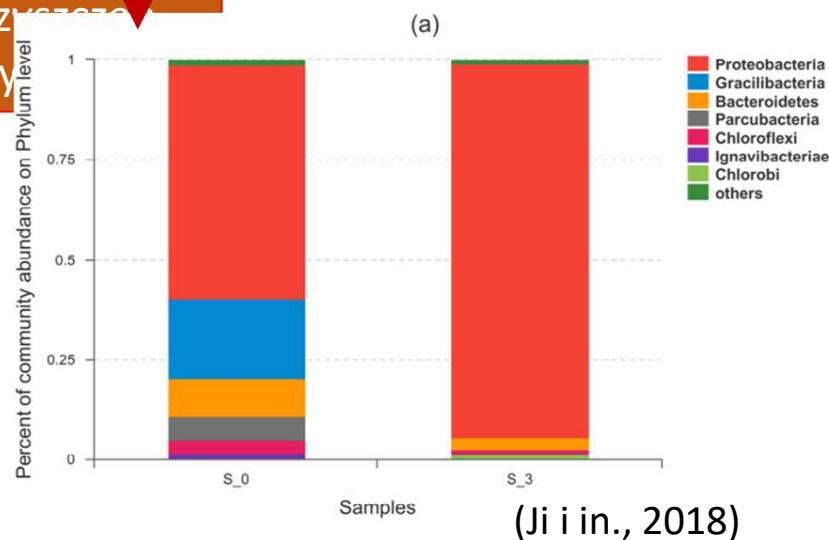

Czas i poziom obniżenia sprawności zależny od:

- Średniego zasolenia ścieków
- Tolerancji mikroorganizmów osadu czynnego

Ograniczenie aktywności denitryfikantów i zmniejszenie bioróżnorodności bakterii denitryfikujących w osadach ściekowych przy wzroście zasolenia (Ji i in., 2018)

Wpływ zwiększonego dopływu zanieczyszczeń (m.in. N i P) do zasobów wodnych

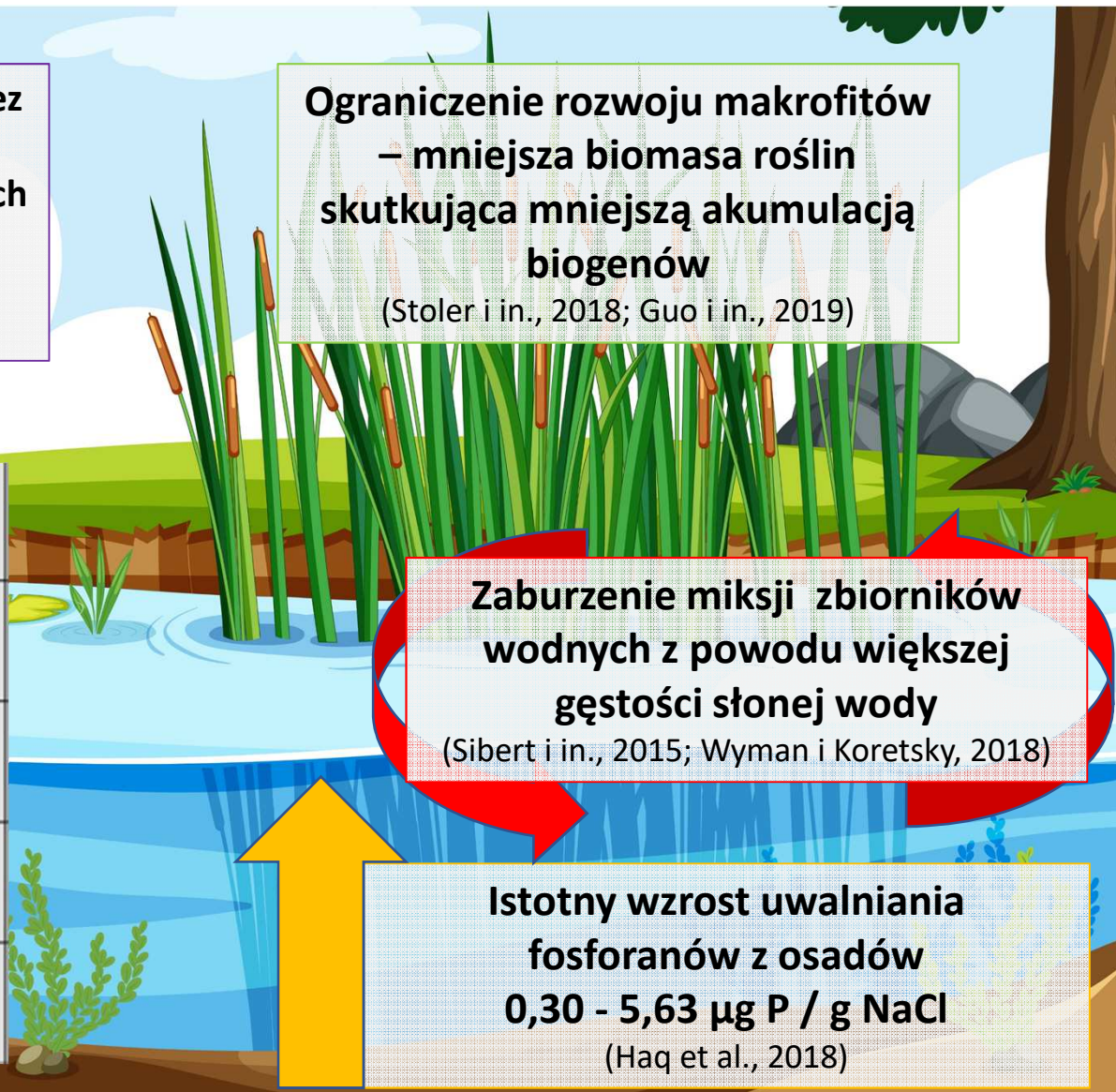
ZBIORNIKI WODNE

Większa tolerancja zasolenia przez sinice, a szczególnie gatunków toksycznych i populacji mieszanych (> 9 g/L) w porównaniu do okrzemków i zielenic (Tonk i in., 2007)

Ograniczenie rozwoju makrofitów – mniejsza biomasa roślin skutkująca mniejszą akumulacją biogenów (Stoler i in., 2018; Guo i in., 2019)

(Lind i in., 2018)	Eutrofia	Eutrofia + sól drogowa
ITOPLANKTON	↑	↑
OOPLANKOTN	↑	↓
PERYFITON	↑	↑
ŚLIMAKI WODNE	↑	↓

Zaburzenie mikcji zbiorników wodnych z powodu większej gęstości słonej wody (Sibert i in., 2015; Wyman i Koretsky, 2018)

Istotny wzrost uwalniania fosforanów z osadów 0,30 - 5,63 $\mu\text{g P} / \text{g NaCl}$ (Haq et al., 2018)

Trzy globalne problemy związane z zarządzaniem zasobami wodnymi

(Kundzewicz i Kowalczak, *Nature*,

➤ za dużo

➤ za mało

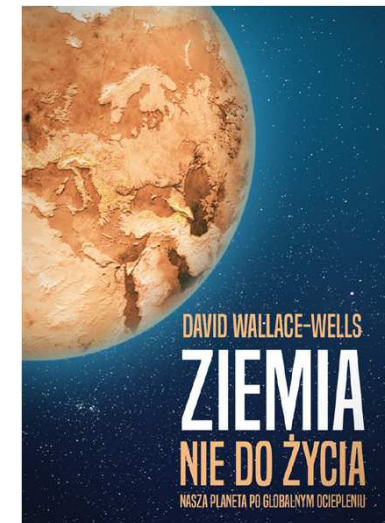

➤ zbyt zanieczyszczone

*„Ludzie zainteresowani wodą powiada
że jeśli zmiana klimatu jest rekinem
to zasoby wodne są jego zębami”*

Peter Gleick z Pacific Institute

Dziękuję za uwagę

<https://swiatwody.wordpress.com/>

<http://www.erce.unesco.lodz.pl/>

